

Міністерство освіти і науки України

**Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий коледж інформаційних технологій
Національного університету «Львівська політехніка»**

Затверджую
В.о.директора коледжу
_____ В.І.Романчук
«__» _____ 2022 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ПРЕДМЕТУ
«УКРАЇНСЬКА МОВА»**

для здобуття освітньо-кваліфікаційного ступеня фаховий молодший бакалавр
на основі базової загальної середньої освіти

Львів 2022

Пояснювальна записка

Програму вступних випробувань з української мови розроблено на основі Закону "Про загальну середню освіту" і Державного стандарту базової і повної середньої освіти та Програми для загальноосвітніх навчальних закладів "Українська мова" (Шелехова Г.Т., Тихоша В.І., Новосьолова В.І. та ін., за ред. Скуратівського Л.В.).

У ній ураховано державний статус української мови, її суспільні функції, взято до уваги специфіку навчального предмета, що має виразні інтегративні функції, здатність справляти різнобічний навчальний, розвивальний і виховний впливи на абітурієнтів, сприяти формуванню особистості, готової до активної, творчої діяльності у всіх сферах життя демократичного суспільства.

В основі Програми – новий підхід не лише до навчально-виховної мети курсу української мови, що передбачає виховання студента як компетентну мовну особистість, яка відзначається високою мовною культурою; формування навичок комунікативно виправданого користування засобами мови в різних життєвих ситуаціях з обов'язковим дотриманням мовних норм та мовленнєвого етикету; вироблення вмінь за лексемами й граматичними формами пізнавати національне світосприймання, ментальність рідного народу, а й інший підхід до принципів реалізації її змісту.

Відбувається переорієнтація методик викладання мови від системно-описових до комунікативно-діяльнісних, що дає можливість відійти від традиційного погляду на вивчення української мови як необхідності забезпечення абітурієнтів знаннями не мови, а відомостей про мову. Вивчення мови буде спрямовано не стільки на запам'ятовування студентами системи правил, а на практичне їх застосування.

Досконале володіння державною мовою – важлива умова формування особистості майбутнього молодшого спеціаліста, становлення його високодуховного, національно зорієнтованого світогляду - запорука професійної кар'єри, передоснова фахової компетенції.

Мета вивчення курсу української мови

Основна **мета** навчання рідної мови полягає у формуванні національно свідомої, духовно багатой мовної особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами рідної мови — її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності, тобто забезпечує належний рівень комунікативної компетенції. Зазначена мета передбачає здійснення навчальної, розвивальної і виховної функцій освітнього змісту навчального предмета:

- вміти правильно писати слова з вивченими орфограмами;
- знаходити і виправляти орфографічні помилки;
- добре вивчити лексику та лексикологію української мови;
- навчитися пояснювати синоніми, омоніми, антоніми;
- розрізняти однозначні та багатозначні слова;
- вивчити пряме й переносне значення слів;
- розуміти образне значення фразеологізмів;
- вивчити морфологічні норми української мови;
- ставити розділові знаки за допомогою вивчених правил у простих та складних реченнях;
- дотримуватися норм мовленнєвого етикету.

Головними завданнями курсу української мови є:

- виховання свідомого прагнення до вивчення української мови;
- вироблення у абітурієнтів компетенцій комунікативно виправдано користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях;
- ознайомлення з мовною системою як основою для формування мовних умінь і навичок — **орфоепічних, граматичних, лексичних, правописних, стилістичних;**
- формування духовного світу абітурієнтів, цілісних світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів, тобто прилучення через мову до культурних надбань українського народу і людства в цілому.

Програма складається із пояснювальної записки, тематичного плану, змісту програми та додатків.

Зміст програми орієнтований на навчальний матеріал **основної школи**, який розподіляється відповідно на курси української мови для 5, 6, 7, 8, 9 класів разом з вимогами до рівня навчальних досягнень учнів зазначених класів.

У Програмі подано орієнтовний тематичний план, де викладач має змогу, в разі потреби, вносити деякі корективи, тобто вибирати ті теми, які вважає потрібними для підсумку засвоєних навиків з окремих розділів, що дадуть змогу абітурієнтам успішно скласти вступні іспити.

№ з/п	Роз діли	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнтів
1	2	3	4
	I	Фонетика. Графіка. Орфоепія.	
1.1		<i>Звуки мови і звуки мовлення. Голосні та приголосні звуки. Приголосні тверді та м'які, дзвінки й глухі; вимова звуків, що позначаються буквами <i>г</i> і <i>г</i>.</i>	Абітурієнт: <i>визначає, що вивчає фонетика, графіка, орфоепія; розрізняє в словах тверді і м'які, дзвінки і глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; визначає основні випадки чергування голосних і приголосних звуків; вимовляє звуки в словах відповідно до орфоепічних норм; правильно пише і обґрунтовує слова з вивченими орфограмами; знаходить і виправляє орфоепічні та орфографічні помилки на вивчені правила.</i>
1.2		<i>Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв <i>я, ю, є, ї</i>.</i>	<i>розпізнає у словах і словосполученнях явища уподібнення, спрощення, чергування;</i>
1.3		<i>Склад. Наголос. Орфоепічний словник і словник наголосів. Вимова наголошених і ненаголошених голосних. Ненаголошені голосні [e], [u], [o] в коренях слів. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом.</i>	<i>вимовляє звуки відповідно до орфоепічних норм; правильно пише і обґрунтовує слова з вивченими орфограмами й обґрунтовує їх; користується словником іншомовних слів.</i>
1.4		<i>Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.</i>	<i>знаходить і виправляє орфоепічні й орфографічні помилки на вивчені правила.</i>
1.5		<i>Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків (практично). Чергування [o] — [a], [e] — [i], [e] — [и]; [o], [e] з [i]; [e] — [o] після [ж], [ч], [ш]; [и], [і] після [ж], [ч], [ш], [шч] та [г], [к], [х] у коренях слів; [г], [к], [х] — [ж], [ч], [ш] — [з'], [ц'], [с'].</i> <i>Основні випадки чергування у — в, і — ї.</i>	<i>розпізнає у словах і словосполученнях явища уподібнення, спрощення, чергування; визначає приголосні звуки відповідно до орфоепічних норм; правильно пише слова з вивченими орфограмами й обґрунтовує їх; користується словником іншомовних слів.</i>
1.6		<i>Орфоепія. Вимова префіксів <i>з-</i> (<i>зі-, с-</i>), <i>роз-, без-, воз-, пре-, при-, прі-</i>. та інших, а також їх правопис.</i>	<i>знаходить і виправляє орфоепічні й орфографічні помилки на вивчені правила.</i>
1.7		<i>Позначення м'якості приголосних на письмі буквами <i>ь, і, є, ю, я</i>.</i> <i>Сполучення <i>ьо, йо</i>.</i> <i>Правила вживання м'якого знака.</i>	Абітурієнт: <i>засвоює правила використання м'якого знака та вживання апострофа;</i>

1	2	3	4
		Правила вживання апострофа. Правильна вимова та написання слів з апострофом. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збіг однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження: <i>и, і</i> , м'який знак та апостроф; подвоєння букв у словах іншомовного походження. Словник іншомовних слів.	<i>вивчає</i> подвоєння та подовження приголосних; <i>виконує</i> словникові роботи та тестові завдання; <i>користується</i> словником іншомовних слів.
1.8		<i>Основні правила переносу слів, вживання великої літери.</i>	<i>вивчає</i> основні правила переносу слів, вживання великої літери та застосовує їх на практиці.
	II	Лексика і фразеологія.	
2.1		<i>Лексичне значення слова.</i> Однозначні і багатозначні слова. Вживання багатозначних слів у прямому і переносному значеннях. Загальноновживані (нейтральні) і стилістично забарвлені слова, діалектні, професійні слова і терміни.	Абітурієнт: <i>знає</i> , що вивчає лексикологія і фразеологія; <i>визначає</i> належність слів до певної лексичної категорії: однозначні й багатозначні, загальноновживані (нейтральні) і стилістично забарвлені слова, групи слів за значенням, фразеологізми, а також їх роль у тексті; <i>пояснює</i> значення відомих слів, їх походження, значення фразеологізмів, прислів'їв, приказок, крилатих висловів;
2.2		<i>Групи слів за значенням:</i> синоніми, антоніми, омоніми, пароніми.	<i>добирає</i> з-поміж синонімів, антонімів, фразеологізмів найбільш відповідні контексту;
2.3		<i>Фразеологізми.</i> Поняття про фразеологізм, його лексичне значення. Джерела українських фразеологізмів. Прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів.	<i>редагує</i> тексти з лексичними помилками.
2.4		<i>Групи слів за їх походженням:</i> власне українські й запозичені (іншомовного походження).	
2.5		<i>Активна і пасивна лексика</i> української мови: застарілі слова (архаїзми й історизми), неологізми.	
	III	Будова слова. Словотвір.	
3.1		Корінь, суфікс, префікс і закінчення, основа — значущі частини слова. <i>Змінювання і творення слів.</i> Твірна основа. Основні способи словотворення: морфологічний	Абітурієнт: <i>виділяє</i> у слові закінчення, корінь, префікс, суфікс та основу; <i>розрізняє</i> форми слова і

1	2	3	4
		(префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний, складання основ (або слів); неморфологічний (перехід слів з однієї частини мови в іншу).	спільнокореневі слова; <i>знає</i> основні способи словотвору; <i>уміє</i> самостійно утворювати нові слова вивченими способами.
3.2		Творення складноскорочених слів.	
	IV	Морфологія. Орфографія.	
4.1		Іменник : загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Абітурієнт: <i>знає</i> , що вивчає морфологія; морфологічні ознаки іменника, його синтаксичну роль; особливості відмінювання іменників; <i>визначає</i> рід, число, відмінки іменників; <i>використовує</i> відмінкові закінчення іменників чоловічого роду другої відміни на –а (-я), -у (-ю); <i>утворює</i> відмінкові форми іменників кличного відмінка при звертанні.
4.2		Іменники — назви істот і неістот загальні та власні.	
4.3		Рід іменників. Іменники спільного роду.	
4.4		Число іменників. Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини.	
4.5		Відмінювання іменників. Поділ іменників на відміни.	
4.6		Букви <i>-а (-я), -у (-ю)</i> в закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни.	
4.7		Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.	
4.8		Уживання відмінкових форм іменників: кличного відмінка при звертанні (земле, Василю, Олено, добродію, батьку).	
4.9		Синоніміка деяких відмінкових закінчень: купив сіль (солі), хліб (хліба), твого ім'я (імені), пас ягнята (ягнят).	
4.10		Правила правопису складних іменників (разом, окремо, через дефіс)	
4.11		Прикметник: Загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Абітурієнт: <i>знає</i> морфологічні ознаки прикметника, його синтаксичну роль; <i>знаходить</i> прикметники в реченні; <i>визначає</i> його значення,
4.12		Групи прикметників за значенням: якісні, відносні, присвійні.	
4.13		Ступені порівняння якісних прикметників.	

1	2	3	4
4.14		<i>Відмінювання</i> прикметників. Повні й короткі форми їх.	морфологічні ознаки, синтаксичну роль у реченні;
4.15		Прикметники твердої і м'якої груп.	<i>відмінює</i> прикметники твердої і м'якої груп; <i>утворює</i> правильно форми вищого і найвищого ступеня порівняння якісних прикметників.
4.16		<i>Правила правопису складних прикметників</i> (разом, окремо, через дефіс)	<i>вивчає</i> основні правила правопису складних прикметників; <i>виконує</i> словникові та тестові завдання.
4.17		Числівник: загальне значення, морфологічні ознаки.	Абітурієнт: <i>знає</i> загальне значення числівника, його морфологічні ознаки, синтаксичну роль у реченні;
4.18		<i>Відмінювання</i> , творення та правопис складних числівників.	<i>знаходить</i> числівники в тексті; <i>визначає</i> їх граматичні ознаки; <i>утворює</i> і <i>вживає</i> правильно відмінникові форми числівників; <i>поєднує</i> правильно числівники з іменниками, застосовує правила правопису на письмі.
4.19		Займенник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням, їх відмінювання та правила правопису складних слів.	Абітурієнт: <i>знає</i> значення, морфологічні ознаки і синтаксичну роль займенника; <i>знаходить</i> займенники в тексті, правильно пише складні слова; <i>відмінює</i> всі розряди займенників.
4.20		Дієслово: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Абітурієнт: <i>знає</i> загальне значення дієслова, його морфологічні ознаки, синтаксичну роль;
4.21		<i>Форми дієслова</i> : неозначена форма, особові форми, безособові форми на -но, -то (загальне ознайомлення). Неозначена форма (інфінітив) та особові форми.	<i>знаходить</i> дієслово в реченні; <i>визначає</i> його форми, граматичні ознаки, належність дієслова до певної дієвідміни,
4.22		<i>Види дієслова</i> (доконаний і	

1	2	3	4
		недоконаний).	види, часи та способи дієслів.
4.23		<i>Часи дієслова.</i>	
4.24		<i>Способи дієслів</i> (дійсний, умовний, наказовий). Безособові дієслова.	
4.25		<i>Дієприкметник</i> як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Абітурієнт: <i>знає</i> значення дієприкметника, його морфологічні ознаки, синтаксичну роль.
4.26		<i>Дієприслівник</i> як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Абітурієнт: <i>знає:</i> загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль дієприслівника.
4.27		<i>Правила правопису часток не -, ні - з дієсловами, дієприкметниками, дієприслівниками.</i>	<i>уміє</i> практично застосовувати правила правопису часток не-, ні-.
4.28		<i>Прислівник</i> загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників, ступені порівняння прислівників, способи їх творення.	Абітурієнт: <i>знає</i> загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль прислівника; <i>визначає</i> його граматичні ознаки; <i>уміє</i> утворювати ступені порівняння.
4.29		<i>Основні правила</i> правопису складних прислівників	<i>використовує</i> на практиці правила правопису складних прислівників разом, окремо, через дефіс.
4.30		Службові частини мови: <i>прийменник, сполучник, частка</i> , їх розряди та роль у словосполученнях та реченнях, основні правила правопису. Вигук як особлива частина мови, розділові знаки при ньому.	Абітурієнт: <i>відрізняє</i> службові частини мови: прийменники, сполучники, частки; <i>знаходить</i> вигуки в реченні, відрізняє їх від службових частин мови; <i>використовує</i> правила правопису при виконанні словникових та тестових завдань.
	V	Синтаксис. Пунктуація.	
5.1		<i>Словосполучення і речення.</i> <i>Способи зв'язку слів у словосполученні.</i>	Абітурієнт: <i>розрізняє</i> головне і залежне слово у словосполученні;

1	2	3	4
		Типи словосполучень.	<i>визначає</i> типи словосполучень
5.2		<i>Речення.</i> Порядок слів у реченні. Головні та другорядні члени речення. Односкладні та неповні речення, розділові знаки у них.	за приналежністю головного слова до певної частини мови, способи зв'язку
5.3		<i>Тире</i> між підметом і присудком.	слів(узгодження, керування, прилягання), речення різних
5.4		Дієприкметниковий, дієприслівниковий та порівняльний звороти, розділові знаки при них.	видів, правильно ставить розділові знаки, а також при зворотах мови.
5.5		Речення з однорідними членами <i>Однорідні члени речення</i> (із сполучниковим, безсполучниковим і змішаним зв'язком).	
5.6		<i>Однорідні й неоднорідні означення.</i>	<i>правильно ставить</i> розділові знаки при однорідних членах речення та обґрунтовує їх;
5.7		<i>Узагальнюючі слова</i> в реченнях з однорідними членами.	<i>знаходить і виправляє</i> помилки на вивчені правила;
5.8		<i>Правопис.</i> Кома між однорідними членами речення. Двокрапка і тире при узагальнюючих словах у реченнях з однорідними членами.	<i>правильно інтонує</i> речення з однорідними членами.
5.9		Речення зі звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями) Звертання непоширені й поширені. Вставні слова (словосполучення, речення).	Абітурієнт: <i>знаходить</i> звертання, вставні слова (словосполучення, речення) у реченні; <i>аналізує й оцінює</i> виражальні можливості речень із
5.10		<i>Правопис.</i> Розділові знаки при звертанні і вставних словах.	звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями) в тексті; <i>правильно ставить</i> розділові знаки при звертаннях, вставних словах (словосполученнях, реченнях) та обґрунтовує їх; <i>знаходить та виправляє</i> помилки на вивчені пунктуаційні правила.
5.11		Речення з відокремленими членами Поняття про відокремлення. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі).	Абітурієнт: <i>знаходить</i> відокремлені та невідокремлені, уточнюючі члени речення; <i>правильно розставляє</i>
5.12		<i>Правопис.</i> Розділові знаки при	розділові знаки при

1	2	3	4
		відокремлених членах речення.	відокремлених означеннях, прикладках, додатках, обставинах та уточнюючих членах речення та обґрунтовує їх.
5.13		Складне речення і його ознаки Складні речення без сполучників, з сурядним і підрядним зв'язком.	Абітурієнт: <i>розрізняє</i> структурні відмінності простих і складних речень, складних речень із сурядним і підрядним зв'язком;
5.14		Складносурядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення.	<i>знаходить</i> у тексті складносурядні речення;
5.15		<i>Правопис.</i> Розділові знаки між частинами складносурядного речення.	<i>визначає</i> види складних речень (сполучникові й безсполучникові), засоби зв'язку між частинами речення у складному, межі частин у складному реченні, кількість граматичних основ у ньому; <i>правильно ставить</i> розділові знаки між частинами складносурядного речення й обґрунтовує їх; <i>знаходить і виправляє</i> пунктуаційні помилки на вивчені правила.
5.16		Складнопідрядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Основні види складнопідрядних речень.	Абітурієнт: <i>знаходить</i> складнопідрядне речення у тексті, у тому числі з кількома підрядними частинами;
5.17		<i>Правопис.</i> Розділові знаки між головною і підрядною частинами складнопідрядного речення. Розділові знаки у складнопідрядному реченні з кількома підрядними частинами.	<i>визначає</i> головну і підрядну частини, види складнопідрядних речень; <i>розрізняє</i> сполучники і сполучні слова; <i>правильно ставить</i> коми між частинами складнопідрядного речення й обґрунтовує їх; <i>знаходить і виправляє</i> помилки на вивчені правила.
5.18		Безсполучникове складне речення Смислові відношення між частинами	Абітурієнт: <i>знаходить</i> безсполучникові

1	2	3	4
		безсполучникового складного речення.	складні речення; <i>визначає</i> його основні ознаки, смислові відношення між частинами безсполучникових складних речень;
5.19		<i>Правопис.</i> Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні.	<i>правильно ставить</i> розділові знаки (кому, двокрапку, крапку з комою, тире) між частинами безсполучникового складного речення й обґрунтовує їх.
5.20		Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.	Абітурієнт: <i>знаходить</i> у тексті складне речення з різними видами зв'язку;
5.21		<i>Правопис.</i> Розділові знаки в складному реченні з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.	<i>правильно розставляє</i> в них розділові знаки й обґрунтовує їх.
5.22		Пряма і непряма мова як засоби передачі чужої мови. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як спосіб передачі чужої мови. Діалог.	Абітурієнт: <i>знаходить</i> речення з прямою і непрямою мовою, з цитатами, репліками діалогу; <i>визначає</i> їх особливості, виражальні можливості; <i>правильно ставить</i> розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі й обґрунтовує їх; <i>замінює</i> пряму мову непрямою.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Український правопис. –К.: Наукова думка, 2010.
2. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів. – К. Вища школа, 2020.
3. Ющук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта. 2007.
4. Олена Білецька. Українська мова. Комплексне видання для підготовки до ЗНО і ДПА. Тернопіль «Підручники і посібники», 2021.

ДОДАТКОВА:

1. Залікові завдання з української мови. 10-11 клас. –К.: «Шкільний світ». 2019.
2. Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. – Харків: ВД «ШКОЛА», 2019.
3. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2019.
4. Новий довідник: Українська мова. Українська мова. Українська література. –К.: ТОВ «КАЗКА», 2020.
5. Орфографія української мови просто про складне / Радченко І. - К.: «Шкільний світ», 2008.
6. Тести. Українська мова. 5-12 класи/ За ред. д.філол.н.проф.Гуйванюк Н.В. – К.:Академія, 2019.
7. Марія Блажко. Українська мова в таблицях. Київ. «Грамота», 2019.
8. І.Житар, Т.Матвійчук Українська мова (теорія, вправи, тести). Видавництво Ліра-К.2021.
9. О.Авраменко Українська мова. Видавництво «Грамота». 2021.
10. Українська мова. Довідник, завдання в тестовій формі. К. «Грамота».2021.
- 11.О.Білецька. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО та ДПА. Тернопіль. Видавництво «Підручники і посібники». 2021.